payamdaily.ir

نخستین روزنامه صبح البرز

پیام آشنا

شماره ۱۶۹۵
سه‌شنبه / ۱ مهر / ۱۳۹۹
۴ / صفر / ۱۴۴۲
22 / September / 2020

صاحب امتیاز موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری - سردبیر: باهره حیدری
نشانی: کرج، بلوار نخلین، خیابان فرهنگ، جنب کافون، کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۲۲۵۵۲۸۳۸-۲۲۵۳۲۴۲۴-۰۲۶-۴۰۵۰ فکس: ۲۲۵۵۲۸۳۸
فکس اینترنتی پیام آشنا: ۰۲۱-۸۹۷۸۶۷۳۹
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۴۲/۴۶
چاپ: کارگر

خبر

مهلت ارسال آثار به سی و هشتمین دوره جایزه کتاب سال تمدید شد

مهلت ارسال آثار به سی و هشتمین دوره جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران تا ۲۰ مهرماه تمدید شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از روابط عمومی موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران، سی و هشتمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران با هدف حمایت و تشویق مؤلفان، مترجمان، مصححان و ناشران سراسر کشور و ارتقای فرهنگ جامعه اسلامی ایران، حفظ استقلال و هویت فرهنگی برگزار می‌شود.

دبیرخانه این جایزه از ناشران، پدیدآورندگان، مترجمان و مصححان دعوت می‌کند با ثبت‌نام در تارنمای اینترنتی www.ketabsal.ir کتاب یا کتاب‌های پیشنهادی خود را تا ۲۰ مهرماه سال جاری به دبیرخانه کتاب سال به نشانی تهران، خیابان انقلاب اسلامی، خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه خواجه نصیر، شماره ۲، طبقه اول، کد پستی ۱۳۱۵۷۵۳۷۱۵ ارسال کنند.

بر اساس این فراخوان آثار ارسالی باید برای نخستین‌بار در سال ۱۳۹۸ منتشر شده باشند و جزو کتاب‌های کمک درسی و عکس‌برداری شده نباشد همچنین کتاب باید دارای برگه اعلام وصول باشد.

گفتنی است تنها آثاری در این جایزه مورد داوری و ارزیابی قرار می‌گیرند که پدیدآورنده یا ناشر کتاب، کاربرگ ثبت‌نام را در تارنمای جایزه تکمیل و به همراه دو نسخه از کتاب به دبیرخانه ارسال کند همچنین آثار دریافت شده بازگردانده نخواهند شد.

بر اساس این فراخوان، کتاب‌های داستان کوتاه، داستان بلند و رمان بزرگسال، نقد ادبی (تقریظ)، مستندنگاری، شعر بزرگسال و شعر کودک و نوجوان به دلیل همپوشانی با جایزه جلال آل احمد و جشنواره شعر فجر در جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران داوری و بررسی نمی‌شوند.

علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند به سایت جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران به نشانی www.ketabsal.ir مراجعه کنند یا با شماره تلفن ۶۶۹۶۶۲۱۹-۶۶۹۶۶۱۳۹ تماس بگیرند.

یادداشت

برای کودک پدیده مرگ را به انتظار بدل نکنیم

ایران- نلی محجوب- کودک معمولاً حرف بزرگترها را باور و به آنها اعتماد می‌کند و زمانی که این اعتماد و باور از بین برود و خدشه دار بشود ساختن بنای سالم اعتماد و اطمینان دشوار خواهد بود. متأسفانه یکی از نروغهایی که بزرگترها به کودکان و خردسالان در مواجهه با پدیده مرگ اطرافیان می‌گویند، مطرح کردن سفر فرد متوفی است و اینجاست که ناخوسته حس انتظار را هم در کودک ایجاد می‌کنیم. بچه‌ها با ناگاهی گنجکاوانه به جهان اطرافه مدام در حال جستجو هستند و از حالات اطرافیان حس‌هایی را درک می‌کنند.

کودکان سؤال می‌پرسند و این پرسش‌ها به گذر آنها از مراحل مختلف رشد کمک می‌کند؛ بچه‌ها ممکن است ناخواسته شاهد صحنه مرگ و تظاهر صحنه خشونت باشند یا کسی را از دست بدهند. شاید صحبت کردن برای کودک در مورد مفهوم زنده بودن و زندگی آسان‌تر باشد اما درکنارش توضیح درباره مرگ گاهی برای بزرگترها دشوار است. برخی از بزرگترها فکر می‌کنند حرف زدن درباره مرگ می‌تواند به کودک صدمه بزند. گاهی مربیان و والدین نمی‌دانند باید از کجا شروع کنند، چطور توضیح بدهند و به کجا ختم کنند و گاهی از توضیحات ادامه‌دار کودکان وحشت دارند. مسلماً صحبت کردن با کودک با بهره‌گیری از مثال‌هایی در طبیعت و زندگی حیوانات، استفاده از کتاب‌های مرتبط با این موضوع کار را آسان‌تر می‌کند. اینکه اول کودک متوجه شود زنده بودن یعنی چه و اینکه بدن انسان یا هر موجودی تا وقتی زنده است کار می‌کند و توانایی‌هایی دارد و به مرور ممکن است فرسوده یا خراب بشود (مثل وسایل خانه یا اسباب بازی‌هایی که به تعمیر احتیاج دارند) و گاهی آن وسیله ممکن است دیگر هرگز تعمیر نشود و از کار بیفتد.

باید برای کودک تفسیر دقیق داد گاهی این از کار افتادن و نبودن ممکن است حس ترس و ناراحتی داشته باشد و اجازه بدهیم درباره حس صحبت کند اما به او این اطمینان را بدهیم که همیشه کسانی هستند که از او مراقبت کنند و در کنار آنها حس خوب داشته باشد. این گفت‌وگوها می‌تواند باعث آرامش بشود و کمی تسکین دهنده باشد.

در گلو از دوران سوگ (هماغلو که در یادداشت قبل اشاره شد) کودک ممکن است تغییر خلقی و رفتاری پیدا کند؛ اینجا مسئولیت بزرگ‌تر هاست که به آنها اطمینان بدهند، صبوری کنند در آغوششان بگیرند و بگذارند بچه‌ها احساساتشان را بیان کنند. برای تسکین حال کودک می‌توان به او پیشنهاداتی داد مثلاً کاشتن گلدان یا درخت به یاد فرد از دست رفته و البته مراقبت از آن بر عهده کودک گذاشته شود حتی ساختن کاردستی و نقاشی به یاد عزیزی که از دست رفته یا تهیه نوشتن و هر کار خلاقه دیگری می‌تواند باعث تخلیه کودک شود تا حس بهتری پیدا کند.

گاهی باید به بچه‌ها آموزش داد در مواجهه با دوستی که سوگوار است چه رفتاری داشته باشند و به آنها همراهی و همدلی را آموزش داد.

دو کتاب مرگ چیست؟ از مجموعه گاستون پسر کنجکاو و چگونه زندگی و مرگ را بشناسیم (انتشارات قدیانی) دراین زمینه کتاب مناسبی است.

این کتاب‌ها برای مربیان، معلمان و والدین و بزرگترهایی که با بچه‌هادر ارتباط هستند می‌تواند در چگونگی گفت‌وگو و پیرامون مرگ و پیشبرد موضوع کمک کند تا جوابی برای سؤالات بچه‌ها پیدا کرد.

یادمان باشد آشنا کردن بچه‌ها با واقعیت‌ها حتماً نیاز به گفت‌وگو دارد اینکه اطلاع و مهارت خودمان را افزایش بدهیم و هرگز به آنها دروغ نگوییم و آنها را در انتظارهایی غلط نگه نداریم جزو شروط افزایش مهارتی آن‌هاست.

یادداشت

اهمیت خلاقیت در طراحی بیلبورد

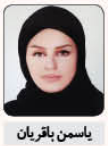

یاسمن باقریان

انسان‌ها در طول تاریخ همواره کوشیده اند جهت میادله‌ی خدمات و محصولات خود با دیگران ارتباط برقرار کنند و تبلیغات در این مورد نقش مهم و انکارناپذیری دارد در تبلیغات روش ها و رسانه های مختلفی برای متقاعد نمودن مخاطبین وجود دارد؛ بیلبورد یکی از این رسانه های حائز اهمیت است. بیلبوردها آثار میرایی هستند که اگر اصول و قوانین طراحی در اجرای آنها صورت بگیرد و خلاقیت به کار گرفته شود، تاثیر آنها در ذهن بیننده همیشگی خواهد بود؛ در واقع آنها راه برتری در برابر رقبای امروزی خلاقیت است چرا که امروزه نه تنها در طراحی بیلبورد بلکه در زمینه های مختلف تبلیغاتی شاهد تنوع ابتکارات و خلاقیت های فراوان هستیم ما در این گفتار می کوشیم به مسئله‌ی خلاقیت و اهمیت آن در بیلبورد بپردازیم.

بیلبورد چیست؟

بیلبورد یا آگهی‌نما به تابلوی بزرگی گفته می‌شود که فضای مناسبی برای نصب آگهی را در اختیار دولت، سفتعنگران و عرضه کنندگان کالا می‌گذارد. در اصل به هر فضای خارجی که امکان نصب آگهی بر آن باشد اطلاق می‌شود. اما امروزه بیشتر به معنای تابلوهای بسیار بزرگ و نورپردازی شده است که بر پایه‌های بلندی قرار گرفته و از فواصل دور قابل رویت هستند. در واقع آگهی‌نماها مجموعه‌ای از تصاویر بزرگ هستند که گاه بعضی از آن‌ها مضحک، بعضی کمی عجیب و غریب و گاهی کنایه آمیزند. اما در حال حاضر بیلبوردهایی بیشتر مورد پسندند و در ذهن باقی می‌مانند که از ایده‌ای جدید و جذاب برخوردار باشند. به عنوان بیننده می‌توانیم دیدگاه‌های مختلفی نسبت به هر آگهی‌نما داشته باشیم اما این واقعیت را نمی‌شود انکار کرد که بیلبوردها، نماد جریان دائمی و روان زندگی هستند. مهمترین و بیشترین تبلیغات محیطی توسط بیلبورد ها انجام می شود که معمولا در حاشیه بزرگ راه ها یا جاده نصب می شود و انواع مختلفی دارد همانند بیلبورد چرخان، افقی، عمودی و یا دوربو. بیلبورد به دلیل دسترسی دائمی و بیست و چهار ساعته از جمله روش‌های بسیار قوی جهت تبلیغ به شمار می آید؛ بیلبورد راه بسیار مناسبی جهت برقراری ارتباط با مشتریان در حجم وسیعی از جمعیت است. بیلبوردها با ایجاد توجه و ترغیب مشتریان علاقه‌ی آنها را برای خرید بر می انگیزند و در نتیجه موجب افزایش سطح فروش می شوند. تلقین در بینندگان، تاثیر و تغییر در نگرش آنها و مشهور شدن کالا هایی که در بیلبورد ها معرفی می شوند، تبلیغ و تکرار نام کالاها و در نتیجه تاثیر گذاری در سلیقه خریداران و... از کارکردهای بیلبوردهاست.

کسانی که از بیلبورد استفاده می کنند بر این باورند که بیلبورد از دیگر رسانه های تبلیغاتی ارجحیت دارد و هیچ یک از رسانه‌ها نمی توانند جایگزین آن باشند و اینکه اگر روزی نتوانند با این رسانه تبلیغ کنند فروش خود را از دست می دهند در کشوری مانند آمریکا که هزینه تبلیغات به چهارده میلیارد دلار می رسد سهم بیلبورد ۶۶ درصد بوده است. هزینه ای که برای بیلبورد پرداخت می‌شود به عوامل مختلفی از قبیل سایز بیلبورد، حجم تردد و تراکم در منطقه ی مورد نظر و... اندازه گیری می شود. ارزش یک بیلبورد تبلیغاتی با توجه به میدان دید و اندازه ی بیلبورد سرعت خودرو های در حال تردد و زاویه ی نصب بیلبورد متغیر است.

عوامل مانند کسب اطلاعات کافی درباره یک محصول، نمایش یک نمونه از محصول استفاده از تعداد کلمات محدود، استفاده از فونت ضخیم و ساده و استفاده نکردن از فونت های غیر قابل خوانش، استفاده از رنگ ها یی که جلب توجه می کنند و با هم هماهنگی بصری دارند، سادگی بیلبورد در کنار خلاقیت، پرهیز از شلوغی بیلبورد، قابلیت دید بهتر و بیشتر بیلبورد، نصب بیلبورد در مکان های پر تردد، طراحی بیلبورد با توجه به مخاطب کالا، توجه به ساکنین منطقه، نزدیک بودن بیلبورد به محل فعالیت (حداکثر ۲۰ کیلومتر) برای جلوگیری از انصراف مشتری از خرید، نمایش بیلبورد در ساعات شلوغی و ترافیک (در ترافیک از هر ۱۰ نفر ۹ نفر به تبلیغات توجه می کنند)، اشاره مستقیم به داستان، طراحی کوتاه، شیرین و امن، طراحی برجسته و چشمگیر، موقعیت مکانی مشخص، قطع بزرگ و قابل رویت، انتقال پیام در حداقل زمان ممکن، موقعیت مکانی مناسب با توجه به زاویه دید نور، فضا، حرکت بیننده و طراحی با توجه به فصول سال در موفقیت یک بیلبورد تبلیغاتی موثرند.

نکات ذکر شده در طراحی یک بیلبورد دارای اهمیت هستند اما آیا تنها رعایت کردن این اصول می تواند یک بیلبورد موفق و به یاد ماندنی را به وجود آورد؟ چگونه باید یک بیلبورد را به یک تصویر به خاطر سپردنی تبدیل کرد؟ به کارگیری خلاقیت و اصول طراحی باعث موفقیت در تبلیغ می شود و بیننده تبلیغ را در نقطه ی خریدبه نیکی یاد خواهد کرد؛ اما همینطور یک تبلیغ بد می تواند باز خورد منفی برای مبلغ در پی داشته باشد.

مطابق پژوهش ها و آمارهای به دست آمده از سایت های معتبر تبلیغاتی بیشتر مردم هیچگونه تبلیغی را به یاد نمی آورند در تحقیق میدانی سال ۲۰۱۴ که توسط آگوستین فو (Augustin fou) صورت گرفته از مردم درباره ی تبلیغاتی که در هفته ی قبل دیده اند سوال شد و نتیجه نشان دهنده ی این بود که ۴۴٪ از مردم هیچ تبلیغی را به یاد ندارند. (ام. اس. اس آر، ۲۰۱۴) بیلبوردها از نظر اهمیت بعد از تلویزیون در جایگاه دوم قرار می گیرند با توجه به سایت‌های معتبر جهانی تبلیغات تلویزیونی نسبت به دیگر رسانه ها بیشتر به یاد می ماند و بیلبورد در این آمار در جزء دوم قرار می گیرد که اهمیت بسیار بالای آن را نشان می دهد. (نیلسن ۲۰۱۴)

اکنون این پرسش پیش می آید که در دنیای پیشرفته‌ی امروز با نمایش دادن چه تصویری می‌توان باعث توجه مخاطب شد؟ زیرا تعداد تصاویر نقش بسته در ذهن بیننده آنقدر زیاد خواهد بود که شاس جلب توجه یک بیلبورد تبلیغاتی از درصد اندکی برخوردار است مگر آنکه از خلاقیت فراوانی برخوردار باشد. خلاقیت اصل بسیار حائز اهمیتی است که در طراحی بیلبورد باید آن را در نظر بگیریم. (انجمن تبلیغات محیطی آمریکا)

منظور از خلاقیت چیست؟

خلاقیت یک فرایند ذهنی مرکب از قدرت ابتکار و انعطاف پذیری است که هدف آن تولید یک محصول ارزشمند کاربردی و نوآورانه است. خلاقیت در ذهن یک هنرمند نیازمند دو پیش نیاز است اول تخیل و بعد تصور. تخیل همان تصویر و اوهامی است که هنرمند آزادانه و بدون قید و بند در ذهن خود برای خلق یک اثر می پروراند. این تخیل به دلیل آزادی و رهایی زیاد، مقدمه مناسب خلاقیت هنرمند‌اند است. دومین ترتیب که هنرمند می تواند در تخیل خود هزاران اثر را که اولین بار به ذهن خود او خطور کرده است پدید آورد اما تصور هنرمند به مثابه تصاویر ذهنی است که او یا راهنمایی استادش از یک اثر هنری که تا به حال ممکن است آشنا شده باشد ولی آن اثر در واقعیت وجود دارد، ساخته شود. (آنتونیاسی، ۲۰۰۳: ۱۲۷۵) حال هنرمند برای تبدیل تخیلات خود به واقعیت باید با استفاده از تصورات خود از یک اثر که اکتسابی به دست آمده است، آن تخیلات را به جهان واقعیت وارد کند. به طور کل تخیل عامل تسریع کننده تصور است در حالی که تصور صافی‌ای است که تخیل برای پیوستن به واقعیت باید از آن بگذرد. به عقیده تورنس (Torrance) که ۶۰ سال در زمینه خلاقیت تحقیق کرده است شفزده ویژگی را بررسی کرده که مهمترین آنها که مورد اتفاق اکثر صاحب نظران است، شامل مواردی مانند: سرکشی و رهایی (دیوانه وار بودن)، شوخ طبعی (داشتن تفکرات فلتزی) و گریز اندیشی است.

بررسی ها نشان داده که افراد سرکش از سطح بالاتر خلاقیت برخوردارند با توجه به علم روانشناسی انسان نسبت به تصاویری جدید و خلاقانه واکنش بیشتری نسبت به تصاویر روز مره نشان می دهد. در دنیای تبلیغات که تنها هدف مبلغ جلب توجه است خلاقیت همانند نوری در دنیای تاریکی است. با توجه به موارد گفته شده نگارنده بر این عقاید نمونه هایی از بیلبورد های فراوانی گرایانه را طراحی و یا از طراحان خلاق دیگر می آورد. این نمونه ها با توجه به رعایت اصول طراحی بیلبورد و با تلاش جهت خلاقیت و با عبور از مرز واقعیت طراحی شده است. علاوه بر رعایت اصول کلی در طراحی بیلبورد نکاتی وجود دارد که باعث موفقیت بیشتر در بیلبورد خواهند شد که می توان به آن‌ها اشاره کرد. استفاده از فراواقعیت و طنز در طراحی بیلبورد، با توجه به تحقیقات انجام شده از بازخورد بسیار مثبتی برخوردارند در واقع کلید موفقیت در زمینه طراحی بیلبورد های موفق، خلاقیت است. خلاقیت از دید نگارنده ی این گفتار چیزی جز خلق تصویر، یا امر نوین که تا به حال دیده نشده نیست چرا که واکنش انسان نسبت به آن بیشتر خواهد بود و مغز انسان نسبت به تصاویر تکراری واکنش کمتری نشان داده و تصاویر جدید را بیشتر مورد بررسی قرار می دهد.

با توجه به اهمیت فراوان رعایت اصول کلی طراحی بیلبورد، خلاقیت همانند چاشنی برای لذیذ کردن یک وعده اطلاعات است. از تحقیق های صورت گرفته این نتیجه حاصل می شود که به کارگیری حداقل درصد شدن از مرز تکروی در مرگ تدریجی و استحاله زبانی دست و پنجه نرم می کنند و هکذا سایر زبان‌ها و اقوام ساکن در ایران کوچک.

به عبارتی یک خانواده کرد یا بلوچ معمولاً از آموزش زبان مادری به فرزندان امتناع کرده و اگر از فرزندانش در خصوص هویتش پرس‌وجو کنیم اگر از موضع انکار وارد نشود خواهد گفت پدر و مادرم کرد و یا بلوچند، اما من خودم فارسم!

زبانشناسان معتقدند سالانه در جهان دو زبان خاموش می‌شود و اگر این روند ادامه یابد ۹۰٪ زبان‌ها تا سده‌ی آینده رو به خاموشی خواهند رفت. از آنجا که فرهنگ وابسته به زبان است، با زبان شکوفا می‌شود، به حیات خود ادامه می‌دهد و منتقل می‌شود؛ با مرگ هر زبان، فرهنگ وابسته به آن نیز در معرض نابودی قرار می‌گیرد. از سوی دیگر هر زبانی سازگاری‌های ضروری با شرایط ویژه‌ی اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی را برای گویش‌ورانش فراهم کرده و امکان شناخت هستی از دریچه‌ای ویژه را برای آنها میسر می‌سازد. لذا مرگ زبان‌ها به مثابه نابودی همه‌ی این امکان‌های ضروری برای حیات اجتماعی و تداوم فرهنگ است.

در تابودی زبان‌ها عوامل عدیده‌ای دخیلند که دارای ابعاد روان‌شناختی، جغرافیایی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی بوده و از جنبه‌های خرد مانند میزان علاقه‌ی فردی کاربران به حفظ زبان مادری گرفته تا جنبه‌های کلان مانند کاهش جمعیت گویش‌وران، عوامل طبیعی، استعمار، جهانی شدن، نقش دولت‌های ملی و... را شامل می‌باشد. بنابراین حل این مسئله تلاش‌ها و دگرگونی‌هایی همه جانبه را در عرصه‌های خرد و کلان طلب می‌کند."

فریار اخلاقی زبانشناس معتقد است: «در بیشتر مناطق ایران، مردم دوزبانه هستند یعنی در کنار زبان بومی خود زبان دیگری را که معمولاً زبان رسمی است فرا گرفته و از آن استفاده می‌کنند. در این شرایط ممکن است زبان غالب کم‌کم حوزه‌های کاربردی زبان مغلوب را تصرف کرده و زبان مغلوب به حاشیه برود. مسئله دیگر مهاجرت است که به طور قطع می‌تواند در کاهش کاربرد زبان بومی مؤثر باشد. عامل دیگری تیز که در بعضی کشورها باعث از بین رفتن زبان‌های بومی می‌شود، فشارهای سیاسی است».

اخلاقی در مصاحبه با خبرگزاری ایرنا درباره راهکارهای حفظ زبان‌های مادری و بومی می‌گوید: «باید در خانواده‌ها ایجاد انگیزه کرد که با فرزندان‌شان به زبان مادری صحبت کنند، چرا که هیچ زبانی برتر از زبان دیگری نیست و نباید اجازه دهیم که زبان رسمی جای زبان بومی را بگیرد. آب و رسانه‌ها باید به کودکان بیاموزند که همهٔ تنوع‌های زبانی موجود در کشور ارزشمند و جزو میراث ملی ما هستند و نباید مورد تمسخر و تحقیر قرار بگیرند.»

حرف آخر

پلوراليسم فرهنگی واقعیتی عینی و مسلم در جهان متمدن بوده و انکار آن خاک پاشیدن به روی آفتاب می‌باشد. ایران جامعه‌ای موزائیکی بوده و جدی گرفتن رنگین‌کمان فرهنگ‌ها و زبان‌های موجود نه تنها تهدید امنیت و تحدید زبان رسمی نبوده بلکه بر دوام و قوام آن می‌افزاید. لذا بهتر است سرزمینداران فرهنگی به دور از حب و بغض‌های رایج در کنار زبان رسمی اجازه نشو و تمو به سایر زبان‌های ایرانی دهند.

وقت آن رسیده که محفل‌نشینان شورای عالی آموزش و پرورش و منفعت‌طلبان فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی از خواب خرگوشی بیدار شده و از تنگ‌نظری و کلسبی فرهنگی دست بردارند تا با اجرایی شدن اصل مغفول و فراموش شده ۱۵ قانون اساسی خوتی تازه و نفسی سرشار از همزیستی مسالمت‌آمیز زبان‌های مختلف ایرانی در کالبد مجروح و بی‌رمق فرهنگ و مدنیت این مرز پرگهر دمیده شود.

یادداشت

اهمیت سرشاخه کاری در انگور

حسن محمودزاده، بخش تحقیقات محصولات زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان غربی، سازمان تحقیقات، ترویج و آموزش کشاورزی، ارومیه، ایران.

مفهوم سرشاخه کاری و مزایای آن در انگور

سرشاخه کاری در باغبانی، به عملیاتی گفته می شود که به‌وسیله پیوندزوی درختان جوان، با مسن موجود، با هدف تغییر رقم انجام می شود این عملیات در زمین اصلی و روی درختان جوان یا مسن چند ساله موجود از قبل به عنوان پایه با هدف تعویض رقم قبلی با یک رقم مطلوب جدید و با هدف خاص صورت می گیرد این روش از دیرباز تا به حال در بسیاری از درختان میوه همانند سیب، انگور، پسته و درختان هسته دار مرسوم است.

گاهی تغییردادن ارقام کشت شده در باغات مثمر میوه به دلایل مختلف ضروری است که این کار فقط با سرشاخه کاری درختان موجود با ارقام مطلوب قابل انجام است. در مواردی در یک منطقه بدون ارزیابی سازگاری رقمی کشت گردیده که دارای کیفیت یا عملکرد مطلوب نیست و یا با ورود ارقام جدید برخی ارقام در باغات ممکن است بازار خوب و یا توجیه اقتصادی نداشته باشند و نیاز به تغییر رقم باشد. بعنوان نمونه طی سالیان اخیر انگور در برخی نقاط کشور بدون ارزیابی سازگاری ارقامی مانند سفید بی دانه و قرمز بیدانه کشت گردید که در بسیاری از نواحی عملکرد مطلوب و کیفیتی خوبی ندارند بهترین راه

شکل ۱- پیوند اسکه خشبی به منظور سرشاخه کاری در انگور

شکل ۲- پیوند اسکه علفی و مراحل اجرای آن و رشد پیوند ک پس از گرفتن پیوند

حل در این باغات تغییر رقم با ارقام تجاری است برای این منظور روی تنه یا بازوهای اصلی شاخه هایی را انتخاب نموده و با انواع روش های پیوند جوانه ای یا شاخه بریده این کار انجام می شود. در باغات مسن تر که شاخه مطلوب برای پیوند وجود ندارد، می توان در ابتدای فصل بازوهای اصلی درختان را قطع تا شاخه های تر دایجاد و روی آنها پیوند اسکه علفی زد.

روش های سرشاخه کاری انگور

پیوند اسکه خشبی

این پیوند به دوروش اسکنه زیر خاکی و بالای سطح خاک قابل اجراست. زمان انجام این پیوند اواخر اسفند اوایل فروردین بسته به شرایط آب و هوایی متفاوت خواهد بود. در روش اول خاک اطراف طوقه را کنار زده و سپس سرپردازی از ناحیه طوقه انجام خواهد شد. ایجاد شکاف اسکنه و استقرار دو پیوندک در محل شکاف پس از قطع لتک، مو ضوری بوته و پس از استقرار در صورت نیاز محل را با نخ کتفی یا پارچه مناسب نواری و محل زخم را با چسب پیوند می پوشانند در تنه‌های با قطر بیش تر نیازی به بستن نیست (در تصویر ۱ مشخص است) پس از بستن محل پیوند را با خاک مرطوب پوشانده طوبرگه پیوندک‌ها نیز زیر خاک قرار بگیرند. پیشنهاد می شود به جای خاک معمولی از ماسه بادی مرطوب یا پرلایت که رطوبت بیشتری نگهداری می کنند و آلودگی آنها کمتر است استفاده گردد. در منطقی دیم بهتر است از پیوند اسکنه خشبی زیر خاکی استفاده گردد.

در منطقتی که احتمال آلودگی خاک خصوصا به بیماری سرطان طوقه و ریشه وجود دارد بهتر است اسکنه خشبی بالای سطح خاک اجرا گردد که معمولا تنه را از ارتفاع ۳۰ تا ۴۰ سانتی متری قطع کرده و اسکنه را اجرامی کنند پوشاندن محل زخم با چسب پیوند و مرطوب بودن محل پیوند به گیرایی آن کمک زیادی خواهد کرد.

پیوند اسکنه علفی

در باغات مسن تر که شاخه مطلوب برای پیوند وجود ندارد ، می توان در ابتدای فصل بازوهای اصلی درختان را قطع تا شاخه های تر ایجاد و روی آنها پیوند اسکنه علفی زد (محمودزاده و ابراهیمیان، ۱۳۹۰). براساس مراحل رشد و نموی انگور بهترین زمان برای انجام این پیوند نسبت به منطقه و سال همیشه متفاوت است. اسکنه شاخه سبز از اواخر اردیبهشت تا اواسط خرداد قابل اجراست. در این زمان رشد شاخه های تر ده و علفی در حدود ۳۰ سانتی متر است. روش اجرای آن مانند اسکنه خشبی است که در ابتدا شکافی طولی در محل گره شاخه علفی ایجادکرده و پیوندک سبز از شاخه علفی سال به صورت تک جوانه ای بدون برگ در جهت جوانه حذف شده روی پایه قرار داده می شود. عملیات باید طوری انجام شود که لایه زاینده پایه و پیوندک در تماس باشند. سپس محل پیوند با نوار نایلونی نازکی بسته می شود. پس از اطمینان از گرفتن پیوند، نایلون مربوطه را به آرامی باز کرده و شاخه‌های جانبی در حال رشد نزدیک به محل پیوند را باید حذف کرد تا اجازه رشد به پیوندک داده شود (تصویر ۲).

پیوند قاشی یا چوب

در این روش نیز که در اواخر اسفند اوایل فروردین قابل اجراست پیوندک از شاخه یکساله با رشد مناسب از رقم مورد نظر تهیه خواهد شد. در این روش، بافرشی زیر جوانه و برشی مورب از بالای جوانه پیوندک را تهیه و با برشی مشابه روی پایه، پیوندک را در محل مستقر کرده و محل پیوند را با نواری از نایلون باید بست. هم اندازه بودن پیوندک و زخم ایجادشده روی پایه در این نوع پیوند الزامی است (تصویر۳).

شکل ۳- پیوند قاشی در انگور

اذان

امروز با حافظ

به جان او که گرم دسترس به جان بودی
کمینه پیشکش بندگانش آن بودی
بگفتمی که بها چیست خاک پایش را
اگر حیات گران مایه جاودان بودی

سعدی

خواندنی

مرا کمند میفکن که خود گرفتارم

اذان کرج

اوقات شرعی فردا

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۴:۳۱	۰۵:۵۶	۱۲:۰۰	۱۸:۰۲	۱۸:۱۹

برگه

آنکه از دست روزگار به خشم می آید، هر آنچه آموخته بیهوده بوده است.

گریستن

یادداشت

شلیک به زبان‌های ایرانی

رضا قاسم پور

چند روز پیش آخر وقت اداری یکی از دانش‌آموزان خوب سال دوازدهمم با خوشحالی تمام به دفتر مدرسه آمده و گفت: «آقا مژده بده، بالاخره فامیلمو عوض کردم و از شر چای‌بافی راحت شدم، گذاشتم پارسا مرام. آقا لطفا کاری کن دیپلمم با اسم جدیدم باشه»

امروز با دو تن از کرجی‌های باصالت جاده چالوسی (استاد سنبلی مدیر اسبق شهیدستان و همچنین استاد خشچیان معاون آموزشی) خاوت کرده و گپی زدیم.

این عزیزان اصالت واریفی از روستاهای پیرامون کرج دارند. جاده چالوسی‌ها به درست یا به غلو زبان خود را کرجی می‌خوانند.

زبان روستاهای جاده چالوس تزویجی از زبان طالقانی (تانی) و مازنی بوده و هرچه به چالوس نزدیک می‌شویم به غلظت مازنی افزوده می‌شود.

سنبلی می‌گوید در خانه‌دانشان به جز خودش فقط خواهر بزرگترش هرازگاهی از زبان بومی استفاده می‌کند در خانواده خشچیان این زبان کلاً غایب بوده و فقط خودش آن را متوجه می‌شود.

این اوضاع زبان جاده چالوسی‌های مقیم کرج می‌باشد و احتمالا باید در یکی دو دهه آتی چنین گویش و زبان‌هایی را تنها در کتب تاریخی جستجو کرد. سایر گویش‌ها و زبان‌های محلی و منطقه‌ای نیز وضعیت بهتری ندارند. ترک‌ها که اکثریت جمعیت تهران و کرج را تشکیل می‌دهند نیز در مرگ تدریجی و استحاله زبانی دست و پنجه نرم می‌کنند و هکذا سایر زبان‌ها و اقوام ساکن در ایران کوچک.

به عبارتی یک خانواده کرد یا بلوچ معمولاً از آموزش زبان مادری به فرزندان امتناع کرده و اگر از فرزندانش در خصوص هویتش پرس‌وجو کنیم اگر از موضع انکار وارد نشود خواهد گفت پدر و مادرم کرد و یا بلوچند، اما من خودم فارسم!

زبانشناسان معتقدند سالانه در جهان دو زبان خاموش می‌شود و اگر این روند ادامه یابد ۹۰٪ زبان‌ها تا سده‌ی آینده رو به خاموشی خواهند رفت. از آنجا که فرهنگ وابسته به زبان است، با زبان شکوفا می‌شود، به حیات خود ادامه می‌دهد و منتقل می‌شود؛ با مرگ هر زبان، فرهنگ وابسته به آن نیز در معرض نابودی قرار می‌گیرد.

از سوی دیگر هر زبانی سازگاری‌های ضروری با شرایط ویژه‌ی اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی را برای گویش‌ورانش فراهم کرده و امکان شناخت هستی از دریچه‌ای ویژه را برای آنها میسر می‌سازد. لذا مرگ زبان‌ها به مثابه نابودی همه‌ی این امکان‌های ضروری برای حیات اجتماعی و تداوم فرهنگ است.

در تابودی زبان‌ها عوامل عدیده‌ای دخیلند که دارای ابعاد روان‌شناختی، جغرافیایی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی بوده و از جنبه‌های خرد مانند میزان علاقه‌ی فردی کاربران به حفظ زبان مادری گرفته تا جنبه‌های کلان مانند کاهش جمعیت گویش‌وران، عوامل طبیعی، استعمار، جهانی شدن، نقش دولت‌های ملی و... را شامل می‌باشد. بنابراین حل این مسئله تلاش‌ها و دگرگونی‌هایی همه جانبه را در عرصه‌های خرد و کلان طلب می‌کند."

فریار اخلاقی زبانشناس معتقد است: «در بیشتر مناطق ایران، مردم دوزبانه هستند یعنی در کنار زبان بومی خود زبان دیگری را که معمولاً زبان رسمی است فرا گرفته و از آن استفاده می‌کنند. در این شرایط ممکن است زبان غالب کم‌کم حوزه‌های کاربردی زبان مغلوب را تصرف کرده و زبان مغلوب به حاشیه برود. مسئله دیگر مهاجرت است که به طور قطع می‌تواند در کاهش کاربرد زبان بومی مؤثر باشد. عامل دیگری تیز که در بعضی کشورها باعث از بین رفتن زبان‌های بومی می‌شود، فشارهای سیاسی است».

اخلاقی در مصاحبه با خبرگزاری ایرنا درباره راهکارهای حفظ زبان‌های مادری و بومی می‌گوید: «باید در خانواده‌ها ایجاد انگیزه کرد که با فرزندان‌شان به زبان مادری صحبت کنند، چرا که هیچ زبانی برتر از زبان دیگری نیست و نباید اجازه دهیم که زبان رسمی جای زبان بومی را بگیرد. آب و رسانه‌ها باید به کودکان بیاموزند که همهٔ تنوع‌های زبانی موجود در کشور ارزشمند و جزو میراث ملی ما هستند و نباید مورد تمسخر و تحقیر قرار بگیرند.»

حرف آخر

پلوراليسم فرهنگی واقعیتی عینی و مسلم در جهان متمدن بوده و انکار آن خاک پاشیدن به روی آفتاب می‌باشد. ایران جامعه‌ای موزائیکی بوده و جدی گرفتن رنگین‌کمان فرهنگ‌ها و زبان‌های موجود نه تنها تهدید امنیت و تحدید زبان رسمی نبوده بلکه بر دوام و قوام آن می‌افزاید. لذا بهتر است سرزمینداران فرهنگی به دور از حب و بغض‌های رایج در کنار زبان رسمی اجازه نشو و تمو به سایر زبان‌های ایرانی دهند.

وقت آن رسیده که محفل‌نشینان شورای عالی آموزش و پرورش و منفعت‌طلبان فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی از خواب خرگوشی بیدار شده و از تنگ‌نظری و کلسبی فرهنگی دست بردارند تا با اجرایی شدن اصل مغفول و فراموش شده ۱۵ قانون اساسی خوتی تازه و نفسی سرشار از همزیستی مسالمت‌آمیز زبان‌های مختلف ایرانی در کالبد مجروح و بی‌رمق فرهنگ و مدنیت این مرز پرگهر دمیده شود.

از تمام خوانندگان پیام آشنا می خواهیم، یکی از مهم ترین مشکلاتی که در محله ی زندگی خود با آن دست به گریبان هستید برایمان پیامک کنید تا در ستون «پیامک های وارده» با نام تان- در صورت تمای